

БҮРЯТ - МОНГОЛЫН ҮНЭН

МП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советей ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

Сентябрь
9
1941 он
ВТОРНИК
№ 212 (3516)

Сэн 15 мүнгэн

„Колхозно фермэнүүд дээрэ бүхы адуу малаа, илангаяа залуу малнуудые, хоролтоггүйгөөр үсхэхын тулада колхозууд болбол ерэхэ үбэлэй сагта юун хэрэгтэй болохо байһан тэрэнине эртэнһээ бэлэдхэхэ ёһотой“.

„ПРАВДА“.

Малажалай саашанхи ургалта—дайнай үеын дайшалхы зорилго мүн

Агуухэ Советскэ Союзай бүхы малшадтай нэгэн хамта эрэгтэй, мастэй колхознигууд болбол гөмчөсө Улаан Армингаа тыньшнь үдэрһөө үдэртэ бүхэжүүлэе, харшан Гитлерэй шайкыне үй гүтэ сохилгодонь советскэ сэра-гүдтээ туһална.

Шүөө үедэ бүхы орон дотор үдэрһээд байһан тариа хурялгын үдэлмэри сэрэгэй темптэйгээр буулагдана. Крым, Кубань, советскэ Украина, Поволжье, Восток—хаа хаанагүй советскэ хүрүүд болбол урдань үзэгдөөгүй нөөг ехэ тариа ургуула. Хүбэн, харна сөөкө ба бусад техникэсэа культурануудые хурялга тылаа. Тэдэнэй ургаса мүн лэ охи найн. Колхозууд намарай фронтые амжалтагайгаар ябуулна. Намарай тарилгын хэмжээнэ үр-дэгдэхэ байна. Гүрэндэ ороһоо шалаагда ба натуроплатые бол-роонь урид дүүргөөн колхозуудай тоонь үдэрһөө үдэртэ оло-орво.

Эсэгэ ороһоо хамгаалгын дай-най эдэ үдэрүүдтэ колхозууд болбол хамтынгаа, артынь ажа-лгана бүхэжүүлэхэ хуудай имгэ-гэе анхарал табила. Колхоз дэжэхэ бүрээ, али бүхы тала-ань дүгжэхэ бүрээ тэрэнэй ол-онь ехэ байха, тинхэдээ элдэб үлдэй продуктуудые Улаан Армида, советскэ орондоо элбэг тээр үгэхэ байна гэжэ колхозни-гууд найса олгоһоно. Ушар нимэ-тэ, оломигэн колхозууд бол-ш ургаса хурялга, намарай фронт ба бусад тарилангай хү-мэринүүдые ябуулахатан хамта-лтынгаа ажахын угаа шухалаа мэдари болохо — малажалые шашадань үрэгдэхын түлээ ехэ-нэ оролдогто гаргана.

Колхозно малажалай амжалта-нуу угаа ехэ гөбшөө, мүнөө үдэр хэрэгдэгдэү байһан үеэ болможууд тэршэлэн ехэ байна. Туулаан амжалтануудаа малажалгайгаар арбадаха, үдэрһөөн эдэ хоолой ресурснуу-дые ехэдэхын тулада найнаар үдэхэ—эгээ нимэ юмэ хамтын-нэй үеын байдал колхозууднаа шийш Улаан Армида, эхэ орон-но малажалай продуктуудые адуу малнуудые элбэг эхээр тээр Мал нүрэгөө найнаар үсхэ-рэхэ, тэдэнине найнаар харуу-лахэ шухала Малшад, тугалшад, хайшан, хоншон, шастух, фер-мэ дагша ба колхозуудай мала-жалай бүхы хүдэлмэригшодэй арун улаган хадаа адуу мала-на ашаг олоо абаха тушаа тэ-лээ тогтоогдон даалгариные дүүргэхэ ёһотой.

Намарай сэг эхилээ. Тинхэдэ боллой хүйтэнше холо бэшэ бо-лоо. Адуу маллаа эдөөлгэ үбнэ шалга тухайда мүнөө анхарха шалгана шухала урхатай. Колхозуудай хамтын малажал-ай үбнэ тэжээл элбэгүүлэхэ үдэрһөөн тухайда “СССР-эй Улаан Комиссарнараи Советей” нэрт соо колхозно адуу малые үдэрһөө ба буурын тэжээлээр үдэрһөө хангха дэлгэрэнгэ ба үеэ хонор програма үгтөөн байна. Энэ түсэбнэ шан зориг-дөөр, сэрэгэй гуримаар бөө-үрлэн, колхозууд болбол адуу малда эрхын һий үбэлжэхэ ха-на саг соонь бэлэдхэхэ ёһотой. Дайнай орондо үбнэ тэжээлэй ре-сурснууд болбол үнэхөөрөө барг-агшадгүй ехэ бин. Колхозууд үбнэ шалга элбэг эхээр бэлэдхэхэ зө-нө дайнай ябуулануудай зө-нө шалга сэржэ байһан адуу малла-ны хэрэгдэхэ шухала запас ны болгоо аргатай.

Үбнэ хурялгы хая-хаанагүй үдэрһөө дүүргэхэ—мүнөөдэр үдэрһөө гээшэ. Нэгэ заашы саб-шангай үбнэ нөгөөгын сабшан-гайгөөр орхио болохгүй! Та-рихал үбнэ ба сабшалан хадалан-ны хурхаа хүдэлмэринэ удаа-

руулаб, үбнэ нөгөөн шаша шүүһнөн бууруула байһабди. Шүгэршэ жэлүүдтэ зарим кол-хозуудта нилээд ехэ соломоё мила хосордог байгаа: соломоё таряалан дээрэ сулуулжа сомон-гүйгөөр хайдаг һөн. Баһа мякина-ше бага бэшэ үргидэгэ бэлэй. Тинмэ налан хайхармажгүй яба-дал болбол хэзээдгэ тэсэжгүй ба илангаяа мүнөө дайнай үеын байдалда яабыше тэсэжгүй. Тэ-жээлэйгээ нуд бүхэнине азмаха арбилха хэрэгтэй.

Колхозно адуу малы шөлмэтэй шүүтэй үбнэ тэжээлээр дуга-мгүйгээр хангха ушартай. Силос ба корнопод болбол адуу малай ашаг үгэ чгы ехээр нэмэ-дэг байһаншын эли. Шөлөгэ тэ-жээлээр дугамаг байһан газартаһ мадаа эдөөлгын тулада талха тар-иа үзүү ехээр гаргашалха ябадал ушардаг, тэрэ хадаа дайнай үеын услөвдө яабыше болоһотой.

Росовскэ областини колхозууд болбол энэ оной августын хахад багта 1940 онойһоо 90 мянган тонно силос үзүү бэлэдхөн бай-ба. Колхозууд болбол силос дарал-гад элдэб үзүйлэй үбнэ нөгөө хэрэгдэнэ. Силос хагагалха хуу-шан түхээрлэнүүд дугаха бай-һан ушарһаа түс областини кол-хозууд шөнэ шөнэ силосвэ нүхэ-нүүдые байгуулаха хүдэлмэринэ ха-на соонь ахилээ. Омскэ областини хэдэн районудай колхозууд үнөөн бүтэндэ 2-3 тонно силос бэлэдхэ-б. Бусад областини олоншог колхозууд тинмээр хүдэлмэрилнэ. Оро-ной колхозууд барандаа тэдэнэй жэшээгээр нимэ хэмжээ абаха ёһотой.

Колхозно фермэнүүд дээрэ бү-хы адуу малаа, илангаяа залуу малнуудые, хоролтоггүйгөөр үсхэ-хын тулада колхозууд болбол ерэхэ үбэлэй сагта юун хэрэгтэй болохо байһан тэрэнине эртэнһээ бэлэдхэхэ ёһотой. Бүхы малдаа хэрэгдэхэ байрабайдал түхээр-хэ, тэдэнине забарихаа, дуаал ха, адуу малай, хони ямаадай ба гахайн дуган байрануудые шөнээр бариха шухала.

Зунай ба намарай сагта хүдөө нутагуудта хэгдэхэ хүдэлмэри нилээд ехэ байдаг, зүгэр нэ-гэше хэрэгтэ хойшошуулажа бо-дохогүй. Колхозуудта хүдэлмэрини хүсэн ялаа бин. Эсэгэ ороһоо хамгаалгын дайнай эдэ үдэрүүд-тэ хүн соонь болбол улаан мал-гайгаа абангүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Советскэ эхэ еронойгоо дүлэт патриотууд болохо эрэгтэй ба эрэгтэй колхознигууд болбол шөнэ ургаса хурялгы, намарай тарилгы ба шар хахалалгы эрхи-мээр үнэгэрэхэ зуураа, хүдөө ажахын жэлэе жэшээтэ найнаар дүгжэхын тулада үбэлжэхэдэ найнаар бэлэдхэхэ байһандань нөжөг ханагдангүй.

Колхозно деревни болбол Улаан Армида ба бүхы орондоо тариа талха, мал ажалай продуктуудые үгэнэ, морито улаан сэрэгтээ хэрэгдэхэ эрхим шанартай үбнэ тэжээл тушаана. Колхоз бү-хан гүрэнэйгөө урдахы бүхы улагануудаа гүйсэдэлгы өөн-дэнгөө аруун улага мүн гэжэ тоолоно. Советскэ газарай һөөн бүрэнине хамгаалжа байгаа баа-тарин сэрэгүүдтэ ба эхэ орон-доо шухала хэрэгтэй тариа тал-ха, мала, ноһо ба бусад продук-туудые тэһэн колхозно ашаанууд гүрэнэй складууд тээшэ үй үр-галжа һубарна. Мал ажалдаа бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ зуу-раа колхозууд ба колхознигууд болбол фашистка Германияе да-ража илаха сагыс дүтэ болгон, Советскэ Союзай оборонан хэрэг-тэ өөнөдөнгөө үнэтэ оруулагда-нуудые саг үргэлжэ ехэдэхэ бо-лоно.

(Правдын түрүү бэшгэ-нээ)

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҢОО

СЕНТАБРИН 5-НАЙ ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Сентябрийн 5-ай туршада манай сэрэгүүд бүхы фронт дээрэ дайсагда эсэргүү байдаануудые ябуулаба.

Хүсэд бэшэ баримтын ёһоор сентябрийн 3-най туршада 33 немецкэ самолет үгы хэгдэе. Манай гээлтэ—27 самолет.

Полковник Доваторай командовани дорю ябаан морито хасаг сэрэгэй бүлэг болбол фашистуудай ара талада нөбтөрөн ороод, улаан сагай турша соо немецкэ сэрэгүүдые ба коммунистиче гүйдхэн сохиһон байна. Түрүүшнэгэ байдаанда хасагууд болбол 430-лахи германска ябаан сэрэгэй поткын гурбадхы батальонине бүрмэжэн хиа худалан байгаа.

Хасагууд болбол коммунистиче элбэг элбэг, хэлхэ холбоо-евэ эдлэн, дайсанай складуудые галдан, немецкэ солдатуд ба офицерүүдые сабшан байна. «Хасаг отрядые худан халгаха» гэжэ немецкэ командовани зорюу-та приказ гаргаа. Намы ба бүтүү ой молот соотуур элбэг халгажа, хасагууд болбол немецүүдэй тон һонд-хүдэлмэнтэй газарнууднаань гаража ерэдэг байба. Байдаанууд-дайгаа нэгдэ хасагууд дайса-най үнөө нэгэ батальонине бут-а сохоб, 3 ехэ бунуудые үгы хал-га, 4 миномет, 9 станково пуле-мет, 16 гар пулемет, радиостанци булдан абаһан, хуёһаа хүлэртэй ба эдэе хоолой зүйлүүдтэй скла-дуудые галдан байна. Нүүдэрин хасагууд немецкэ автоколон-нодо довтоло хэе, 138 немецкэ солдат ба офицерүүдые үгы хэе, 58 ашаанэй машинануудые, 3 хүнэгэ машинануудые, гөрчю-нтай 3 цистернуудые хиа сохоб.

Пенемүүд болбол манай морито сэрэгүүдтэ эсэргүү танк, самол-едуудые элбэгдэе, нууга түхээрлэ-гэ байгаа, тинишье һаань хасагууд гэшэ ялп баригдашгүй байба. Морито сэрэгэй бүлэг болбол зоригтой рейдээрэ дайсагда ехэ ехэ гээлтэнүүдые ушаруулаа.

Летчик-истребитель лейтенант Катрич гэгшэ ехэ зөгүүр нилээд ябаһан фашистка «Дорье—217» гэгэж бомбардировщице атаковала. Фашист болбол советскэ летчиной атакада тэсэ-гүй, төрьдэжэ ахилэе. Байдаха үдөө нүхэр Катрич гэгшэ бүхы номо хэрэгсэлэе баражархэе. Тин-хэлээрэ, манай зүрхтэ летчик дайржархиха гэжэ шийдэбэ. Фа-шистка дүтэлжэ туласа ерэдэ само-лоороо немецкэ машинан зүүн илдине тайа сохилоһон, тэрэ «Дорье» машина газар уруу унаһан байгаа. Летчик Катрич машинаа элбэггүй, харин амгала-

Сентябрийн 6-ай урда һуни манай сэрэгүүд дайсагда эсэргүүд-нэ байдаануудые бүхы фронт дээрэ ябуулаба.

Одессын оборонан линие сүмэ һата татаха гөһөн фашистуудай бүхы оролдогонууд болбол Оде-ссые хамгаалагшадэй хэлбэршэ-гүй тэсөөр ба баатар зоригые ошож сохобэ бутэ һүржэжэ бай-на. Хара далайн флотой морягууд болбол энэ городто орохо зам дээрэ дайсанине угтан геронче-скаар тулалдажа байна. Улаан-флотой отрядуд болбол батаре-йнүүдэй буудалгын дэмжэлгэ доро явжа, дайсанай ябаан сэрэгэй дивизион урлаһаа хоёр дахин атака хэжэ хатуу шаггаар тулалдаат тэрэ дайсанай дивизион шөлөөл-чэстүүдые бутэ хиа сохижорхи-һон байна. Дайсан болбол 700-аад шахуу солдада алуулжа, 200-гаран солдада плендэ абхуулжа гэбээ. Улаанфлотуудтай энэ байдаанда танк буудалг, зенит-на ба полевой 18 үхэр бут, 8 миномет, 6 танк ба танкетка, 1 бронемашина, 20 пулемет, 20 автомат, ехэ олон пулемет ба гар граната, элдэб калибрын снаряд ба үхэр буугай запасаа часть-нуудые, мүн 2 миллион патрон булжа абаһан байна.

Немецүүд болбол манай моря-гуудай отрядые үхэр буугаар буда-ха гэжэ нэдэхэдэнь жүхэр Процен-кын командалга доро ябагаг эрьсөн батареи харюу үгэн буудажэ дайсанай хоёр батареи хиа сохи-һон байха юм. Угледэрын энэ манай эрьсөн батареи гэшэ ру-мынска ябаан сэрэгүүд дүтэлжэ

найнаар өөрийгөө аэродром дээрэ бууһан байна.

Баруун урда зүгэй фронт дээрэ ябуулгана хэдэг нүхэр Червинский командовани дорю ябажа байһан саперно батальонид дайсанай мо-ртизованио часть довтолоо. Со-ветскэ сапернууд урдаһаань уг-тан тулалдаат 65 немецкэ офицер ба унтер-офицер, олон тоото сол-дадуудые үгы хэе. Улаанармее-цүүд дайсанай 6 ехэ буу, хахад хуягта 6 тятга, олон автомани-на, мотоцикл, велосипед, ехэ буу ба номо хэрэгсэлүүдые элбэг абаа.

Хара далайн флотой авиаци һүүлэй хоёр үдэртэ 25-һаа дэшэ немецкэ танкнууд, зуу гаран автомашинна ба сэрэгэй 3 ашело-нини үй бутэ бөмбөдөб. Агаарай байдаануудта 7 фашистка истре-бительнууд сохигдоо. Хоёр «мессер-шмитты» сохижо унаһаһан ор-денто-летчик ахалани лейтенант Дмитриевский экипаж, мүн дай-санай 3 истребительнуудые сохи-жо улагаһан лейтенант Больша-ковой экипаж өнөө илгарһан бай-на.

Баруун зүгэй фронто ябуулгана хэжэ байһан командир нүхэр Ро-говой подразделени зүрхэлгй ата-караа 300 шахуу немецкэ сол-дат, танк буудалха хоёр үхэр буу, зенитна 3 пулемет, 30 гаран мотоцикл ба номо хэрэгсэлэй складуудые үгы хэе. Политругай оролдоһон, танкын командир Плот-ников гэгшэ дайсаһай ара талада нөбтөрөн гараат танк буудалха ехэ буу ба хоёр миномет үгы хэһэн байгаа. Дайсанай ара тала-да үсөөхөн бүлэг улаанармеецүүд булюу тоотой фашистуудай от-рядтай урдаһаа тэсэн тулагдаа. Нүхэр Плотников болбол дайса-нини буудажэ хүрээлэмжээ улаанармеецүүдэй гарахал ту-һалба.

Ленинградска фронтын эвсэч-частини младаша политрук нүхэр Хасов гэшэ хэдэн бооцуудтай хамта ДЭО-ые адангүй баржа, нэгэ үдэр соо хоёр зуу шахуу немецкэ солдат ба офицерүүдые үгы хэһэн байгаа.

Германска фашистуудта эзэлгэ-дэһэн Украиный районуудта партизанска тэмцэл улам улам үргэн-ска далайгай боложо байна. Германска винтовка ба пулемедуудар бөө эбсөгдөө партизанууд ехэ ехэ ябуулануудые үйлдэжэ, горьтойһон олон фашистуудые фронт ошохоһоонь һаатуулан

СЕНТАБРИН 6-АЙ ҮГЛӨВЭНИ МЭДЭЭСЭЛ

гэгэ оролдоо. Манай мория-арти-леристүүдэй мүн лэ шагга харюу үгэхэдэнь батальонһоо дэшэ хү-нүүдэ адуулжа ба шархатуулжа гэгээд гэдэргэе сухарйба. Кано-нерскэ онгосо эрьсөн батаей хоёр-той хамтын буудалгаар дайсанай хэдэн полевой ба минометно ба-тарей ба фашистка олон танк-ыг үгэхэдэе. Далайн буландэ шабардашан дайсанай хоёр танк, манай чахтүүдтэй гарт ороһон байна. Нэгэ ондоо подразделенин улаанфлотен артилеристүүдэй бол-бол дайсанай 3 батареие бутэ со-хоб румынска ябаан сэрэгүүдэй нэгэ полкые зада буудажэ гара-жархихан байна. Немецкэ ба ру-мынска сэрэгүүд Одессын хажуу-ла болон байдаануудай үсгэ хүн ба буу эбсөггээ айлхатар ехээр гэбэ.

Манай герой-тагнуулашад бол-бол бүхы фронтдохы дайсанай ара талада нилээд саана орожо шөн зоригтой ба баатарлигаар даабри-нуудаа гүйсэхэдэй байха юм. Тэдэнэр болбол дайсанай сэрэгүүдтэй тоо мэдэжэ абадаг, элдэб шухала документүүдые олодог, нууга түхээржэ дайсанай солдатудые амидыгаар баридга байна. Эдэ дүхэнөө командованидаа мэдэсэдэ ба асаржа тушаадаг байха юм.

Баруун зүгтэй фронтын нэгэ участкаста зоригтой тагнуулашад; младаша сержант Толстоулик ба ахалагша сержант Красов гэгшэ-дэй баатаршалга ехэ суутай. Эдэ младаша командирүүд 15 боецтэа дамба фашистуудай ара талада нилээд саана нөбтөрөн ороод, нэгэ тосхондо дайсанай бүлэг сэрэг

барина. Винницэе урдуурхи рай-онуудта райисполкомой түрүүлэг-шэ нүхэр Н. гэгшын командовани доро партизануудай томо отряд ябуулгана хэжэ байна. Энэ обла-стини олон шухала шухала харгы-нуудые дээрхи отряд хичэн ха-рууһална. Ойрохон зуурын сэг соо партизанууд немецкэ аша-анай 240 машинануудые үгы хээт, фашистуудһаа 50 мотоциклнуудые буулажа абаа. Агаанцы тос-хойной хажууда түс отряд болбол немецкэ сэрэгүүдтэ бүтэлэгдэһэн байгаа. Тон шадамгай аргануудые хэрэглэжэ дайсагда ехэ гээлтэнүүдые ушаруулаат, партиза-нууд бөөдэе отбуулан тэдэнүүдые ой молот холор дахуулан оруу-лаат тэндэ хүрээлэлжэе мулгар-ган гарһан байна. Фашистууд элэ районүүдээр өсөөхөн часть сэрэгүүдые баржа байха баатай болоо. Тэдэнүүдыш ямаршые ам-жалтагайгөөр партизанска отрядтай хойноһоо агана. Нютагай зонуд али болохоор партизануудта туһал-на, немецкэ сэрэгүүдэй хайгаа ябаһан ошонини мэдэсэнэ.

Колхозной түрүүлэгшэ орденто Х. гэгшын командовани доро яба-һан партизанска отряд ехэ алдарт-тай болоо. Энэ отряд хадаа Жи-томирскэ областини немецүүдээр эзэлэгдэһэн районуудта ябуулгана хэжэ һаяхан энэ отряд «Юнкерс—52» гэгэж транспортна 3 само-летные үгы хэе. Унтер Печь гэжэ селогтой хажууда партизанууд 3 үдэрэй турша соо 40 немецкэ автомашинные, 15 мотоциклые үгы хэһэн ба мурэн дэжүүр та-билдһан хүүргые тэһэлһэн бай-на.

Тылы ба фронтые таһаралта-гүйгөөр горьчаар хангажа, советскэ нефтянигууд амжалтагайгаар хүдэлмэрилнэ. «Звездковнефть» гэжэ башкыскэ трестини 1-дхи 9-болборилгын бригада нефть абаха 9-һарын түсэбнэ болзорһон һара хахад шахуу урда тээ дүүргэе. Эсэгэ ороһоо хамгаалгын дай-най түрүүшын үдэрһөө хойшо «Лениншефть» трестини 4-дхи олборилгын нефтянигууд түсэ-байһөө саада тээ олон тоһоо горьчи үгэбэ. Доторынгоо ресурснуудые асти болохоор хэрэглэжэ олбор-рини коллектив болбол миллион түхэртэй мунгые арбайһан байна. Грозненскэ нефтекомбинатай коллектив болбол нефть ба газ аба-ха найман һарынгаа түсэбнэ болзорһоонь 12 үдэр урда тээ гүйсэхэдэ дайнай үдэрүүдтэ бү-тээн гаргаха зүйлүүдэйгээ бэ-еһын үннэ хамдарууһанайгаа ашаар миллион гаран түхэртэй арбайла.

Баруун-хойто зүгтэй фронто тагнуулашад младаша лейтенант Демидов, ефрейтор Кузнецов, улаанармеец Григоренко гэгшэ-шын зоригтой ябуулануудараа ехээр алдаршанхай. Тэдэнэр бол-бол нэгэ нуур дэжүүр һуни тамаржа гараат сагаан финнуудай томо частини дунда ороһондон байна. Харуулашад абагар-лангүүдээр алагархөд туйлай шухала документ гартта оруулаба. Тингэдэ бусажа ябаханда хэдэн сагаан финскэ офицерүүдтэй нэгэ штабной машинные гранатаар шадэжэ бутэ хиа сохижорхиһон байна.

Тагнуулашан ефрейтор Самохвалов гэгшэ сагаан финнуудтэ эсэргүүсөөн нэгэ һуниин байдаһанай үедэ дайсанай оборонан түрүү-шын линие дабаад буудалгын тоцконуудай байһан газарые мэдэ-жэ абаһан байха юм. Нигэжэ Самохваловай шэн зориг гарган мэдэһэнэй ашаар манай артилери-тон мөргөнөөр буудажэ 11 мино-мет, пулеметой 8 үүр үгы хэһэн байна.

Тагнуулашан улаанармеец Ми-хайлов Ипиков хоёр дайсанай талые ой соһоо адалган хөража байханда гэгээдэ ябаһан нэгэ немецкэ танк харажархихан бай-на. Тингэсээрэ һөмхөөнөөр экипажынь алажархөд танк соонь нуугаад сааһаа ябахадань (Үргэмжэлэһын 2-дохи нюурта)

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой нүхэр Талалихин.

Эршэмтэй хүдэлмэри бусалба

Улаан-Удын мяханай комбинадай бүхы хүдэлмэришэд, инжне-рно-техническэ хүдэлмэригшэд, албаагшад ба гэрэй эзэн элэ-наршуд болбол Улаасоорондын элэршүүдэй XXVII ойтой даша-рамдуулагдаһан комсомольско-залуушуудай комсомониттэ гайхамшаг эдиблихе гарган табадалсаба. Энэ үдэр комшаддай бүхы цө-хүүдтэ урда урдынханаа эршэмтэй хүдэлмэри бусалба.

Воскреснигтэ хамта 1800 шахуу хүн, тэрэнэй тоодо 400 шахуу комсомолцууд ба залуунууд, 800 гаран хүдэлмэришад, гэрэй эзэн хэдэн араад эхэврөнүүд амжалта, төндөө абаха ёһотой хүдлээ—хамта 24 мянга шахуу түхэртэй мунгые оборонан фондод оруу-лаба. Эдэнэр угаа ехэ хүдэлмэри бүтээбэ. Энэ хадаа шүһата фа-шистуудта хатуу сохилоо мүн.

Энэ үдэр нормоёо дүүргэгүй нэгэше хүн үгы. Нилээд олон стахановцууд, ударнигууд даабаринуудаа 200 ба дэшэ процент дүүргэбэ. Мал ажалдай аймагтар элихэй, хэһээл гарган хүдэлмэрилжэ, 4 час 30 минутынгаа даабариге 198.7 процент дүүргэбэ. Наяхан ФЭУ-гай һургуули дүүргэһэн комсомолц нүхэр Прибылов гэгшэ стахановска хүдэлмэрини үлгэр жэшээ харуулан 4 час 30 минутын түсэбнэ 198.6 процент дүүргэбэ. Тэршэлэн, комсомолцууд Тюшиков ба Дедловский болбол мүн тэрэ сэг соо даабариа 190 гаран процент дүүргэбэ. Комсомол бэшэ нүхэдэй жэшээтэ хүдэлмэрини тухай тэмдэлэхэ ушартай. Эрхим стаханов-цуудтэ нүхэд Елюкович, Журавлева, Сумкова ба бусад тухайта даабаринуудаа 210—255 процент хуртар дүүргэбэ.

Гэдэһе сөбөрлэдэг цөхэй хүдэлмэришэд болбол Бүхэсоюзна вос-креснигтэ табадалсаха зуураа, патриотическэ гайхамшагта дэ-блэхэ харуулаба. 5 часай турша дотор хараалан үгтөөн даалга-бариа 162 процент дүүргэһэн байна. Хүдэлмэри дээрэ онсо илгар-һан нүхэд гахата: 16 наһатай комсомолц нүхэр Куклин түсэбтэ даабариа 133 процент дүүргэһэн байна. Тэршэлэн, нүхэд Марлева, Завков, Ивандова ба Дойшикова гэгшэд 5 часайгаа программые 135—150 процент дүүргэбэ.

Комбинатдахи воскреснигтэ гэрэй эзэн эхэврөнүүд, үбгэд ба хүшүд угаа шударгуугаар хүдэлмэрилбэ, 60 гаран наһатай Васса Яковлевна Молчанова болбол 4 часай программые 160 процент дүүргэһэн байна. Иймнүүд хүшүд—патриотконууд комби-надай коллективийхидэй бүлгэнэйд дунда олон.

Воскреснын цөх олон таһагуудтай юм. Таһаг бүхөнэй хүдэлмэ-риншад воскреснигтэ гараханда бэбэһнэ гэгдэхэдгүй ба стахановска хүдэлмэрини үлгэр жэшээ харуулахын тухай улагчануудые абаһан байгаа. Цөхэй таһагуудыш барандаа түсөөүүдэ үлүүлэж дүүргэбэ. Порционно таһагай хүдэлмэрини нүхэр А. Д. Астащенко гэгшэ эле-ваторта хайрагуудые буулгалала хүдэлмэрилжэ зуураа, түсэбөө 131 процент дүүргэбэ. Халуун банкануудай сортировщик стахановец нүхэр Шмелева гэгшэ даабариа 130 гаран процент дүүргэ-бэ. Мүн тэршэлэн стахановска нүхэр Вера Седых түсэбөө 200 про-цент дүүргэһэн байна.

Воскреснигтэ табадалгадай бүтэлэн хүдэлмэрини алдарт Улаан Армида туһалха ба эхэ оройнһоо оборонан хүсэ шад-лые улам бүхэжүүлнэ. Комбинатайхид хадаа хүсэ шадалаа, элэ орондоо инаг дуртай байһанаа үдэрһөө демонстрация. Тэжээр болшевигүүдтэй партиге ба агуухэ Сталиниче тойрон нягтаар жагсанхай байһанаа үнөө дахин харуулаба.

С. Мононов.

700 гаран амжалта үдэр

Ехэ-Куналейн сельсоветэй «Победитель» ба Мологовой нэ-рэмжэтэ колхозуудай бүхы залуушууд ба комсомолцууд воскрес-нигтэ эршэмтэйгээр табадалсаба. Эдэнэрэй олонхидын үлэдбэ-рингөө нормонуудые хоёр гурбан дахараар гүйсэхэдэһэн байна. Воскреснигтэ табадалгад хамтадаа 700 гаран амжалта үдэр олоо. Аймагай центрын 70 гаран залуушууд Тарбагатайн сомоной «Красный Партизан» ба «Красная Заря» колхозуудай тариа ху-ралаа ба картофель малталга дээрэ амжалта нилээдгүй ехэ хү-дэлмэри хэбэ.

Советскэ Информбюроноо

(Эхининь 1-дхи нюурта)

хоол хүнэнэ тээнэн морин ашаан ябаба. Тэдээнине буудаж 15 тэргэ ашаане үгы хээд, танкынь бута татажархөөд өөндөгөө чыстады бусажа ерэбэ.

Жлобиндо дүтэхэнэ байһан нэгэ колхоздо немецкэ офицернууд орожо ерээд колхозой счетовод нүхэр Тымкевичин бүлээнэре тамалан зобоожо мүшкэлтэ хабэ. Фашистууд Тымкевиче, тэрэнь нэй хышын, луу басагынь, хоёр бишинхан басагынь жадар хад хажы алаһан байна. Тымкевичин бүлээнэр сооһоо гансал 14-тэй Саша гэжэ хубууниш тингэжэ алажа байхадан гэртэе үгы байһан аад амлды гараһан байгаа. Һүүлдэ гэртэе ерэхэдэн гэр эхининь бултадаа алуушһан байхадан Жлобин городто ерэн байһа. Нэгэ хэдэ хонимсоор Жлобинине немецүүд ээлһэн байна. Тинхэ үедэнэ Саша хубуун гранага бариха улцида адалан хаража байба. Хажуугаһы немецкэ танк, бронемашина, артиллерия ба яоган сэрэгүүд үгэрэн гаражал байба. Сашын ехэ тэмсэгэй ба абагүйгөөр хүлээжэ байтарын нэгэ ехэ штабной машина хүрөөд ерэбэ. Тэрэн соонь хэдэн офи-

цернууд һуужа ябаа һэн. Сашын тэрэ машинан хажууда ошоод гранагага шөдөжэрхидэнэ машинан тэһэ бута бүрээжэ офицернуудын бүгэдөөрөө үхшэһэн байна. Сашын гранагын бутархадан сааша гранагын бутархадан сохюулжа тэндэ үхшэһэн байна. Газзуурхан фашистууд гуйлдожо ерээд Сашын үхшэһэн бэмы хэдэн ондоо болгон тана удара татажархидан байха юм.

Немецкэ фашистууд бөбөл Днепр шетровск городые эзэлээд байхадан тэндэһэ Урджик гараагуй хүн эчинэ аймагараар тамалан зобоон ба худанан байна. Энэ гөр д соо ороходонь хоол хүнөнэй занас ба элдэб ондоо үнэтэ элдэй огтшы үгы байһанһа боложо уур сухалаа хүршэһэн фашистууд айл гэрнүүдээр зайжа хүн зонине тоноһон, зобоон ба худанан байна. Тэндэһэ тэрбэсэжэ гараһан А. К. Приходченко гэгшэ нигэжэ хөөрөбэ: «Фашистууд Чичеринскэ улцидахи 17-дхи номерой гэрне тоноход, тэндэ һууһан хүнүүдые булгынь сабшаж алажархидан байна».

СЕНТЯБРИН 6-ай ҮДЭШЫН МЭДЭЭСЭЛ

Сентябрин 6-ай түршэд манай сэрэгүүд бүхы фронт дээрэ дайсагда эсэргүүт байдалануудые ябуулба. Манай авиаци боллоо байлдаанай газар дээрэ дайсагнай мото-мехчастинуудта, яоган сэрэгүүдтэ ба артиллеридэ хушууран орожо сохилтонуудые хээд, аэродром дээрэн тэдэнэй авиацины үгы хээб. Нарин шалгадан мэдээнэй ёшоор, сентябрин 3-да 33 самолет бэш, харин 66 немецкэ самолет үгы хэгдэһэн байна. Сентябрь 4-дэ агаарай байлдаануудта, гол түлэб, дайсагнай аэродромууд дээрэ 61 немецкэ самолет үгы хэгдэ. Манай гээлтэ 7 самолет.

Манай чыстэ нэгэ үдэр соо дайсагнай 3 танк гээдээд, 9 танк хам ха сохижо, минетэй 270 хайраг булан абаа. Эснэскэ сохилтын нэгэ үдэр соо довтолхо зуураа дайсагнай буудалын 3 ротые бута сохижо үгы хээд, 12 пулемет, 2 ууһуу буу ба 18 миномет бариха абаа. Баруун зүгтэй фронтто ябуулга гая хэжэ байһан эснэскэ авиацины мун дээрхи үдэрэй турши соо 40 фашистка танк, 30 автомашина, 30 ехэ буу жасаадһаа гаргад, 3 полков ба нэгэ зенитнэ батерей бала дарад, 560 гарал немецкэ солдат ба офицернуудые үгы хээб.

Советскэ артиллеристүүд немецкэ фашистка сэрэгүүдтэй героническаар тулалдана. Манай үхэр бунуудай мэрлэн буудалгачуудар хэдэн мянган германска солдат, хэдэн зуун танк, хуягта машина ба автомобиль, хэдэн арбаад артиллерийска, минометно ба пулеметно батерей хосорно. Сентябрь 4-дэ советскэ артиллеристүүд 15 мянгаһаа үсөөн бэш немецкэ солдат ба офицер, элдэб калибрын 100 гарал ехэ буу, 34 пулеметно үүр, 48 минометно батерей, 18 понтонно хүмүрү ба гэрэһуудые, 940 автомобиль, 180 шахуу танк ба хуягта машина үгы хэгдэһэн байна.

Днепровскэ флотилиин составта ороһон, коммиссар нүхэр Бирюковой командовани дөрө яоган корабль боллоо хуягта поездтой хамтаран ябуулга хэжэ Днепр мурэни гатаалхар һэдэн 3500 гарал немецкэ солдатые үгы хээ. Энэ кораблин зенитник улаан-флотец Бойко гэжэ хоёр буудалгаар немецкэ бомбариронини «Юнкерс-88»-е сохижо унагаата.

Немецкэ ба финскэ фашистуудта эсэргүүт байлдаанда лейтенант Мезенцев байтарын боевүүд аян бээ хайралангүй тэмсэе. Аяхан нүхэр Мезенцев батерей немецкэ ехэ автоколонные бүрмшэн үгы хээб. Дайсагнай болон сэрэгүүдые ба һомо хэрэгсэлүүдые ашажа ябаһан хэдэн арбаад автомобиль хээ сохилго. Лейтенант Петруничев батерей боллоо Днепр мурэной вүүн эрмэе хамгаалжа, һүүлэй гурбан үдэртэ гарсаар мөртөрөө гатаалжа гыһан немүүдтэй дүрбэн һэдэргэе тана сохоб. Батерей буудалгаар 500 шахуу сапер ба солдат, 45 автомашина, 3 зенитнэ пулеметно тодолог, хэдэн танк ба олон тоото саперно эд хогшоо үгы хэгдэбэ.

Одессада орохо замууд дээрхи байлдаанда арбаад мянган германска ба румынска солдат шархатаба. Фашистка командовани боллоо фронтын зобооно шархатагшадые саг дээрэн гаргах абады хамгаалжа шадаха болло. Санитарна машина ба зөөхэ мори тэргэн дутаһа һомо хэрэгсэлтэйгээр фронтто ерэн ашаанай машинануудые немецүүд бол шархатагшадые зөөхын тулд хэрэглэе. Ямаршэ медицинскэ туһаламжгүйгээр үлэһэн хэдэн мянган шархатагшад харын хажуула хасгаран сугларна. Байн дураараа плендэ ороһон немецкэ сэрэгтэй врач А. Фишер гэһин хэдүүлһанээр хадаа, бийлдэһэн газар дээр шархатанан немецкэ ба румынска солдадууд хахадилы «санитарна пунктнуудта ба госпитальнуудта хүрээжэ шадагдүй. Одесскэ областин Влотовсксэ һууршай хажууда боллоо байлдаһан һүүлдэ немецкэ ба румынска санитарнууд 900 алаг-даһан, 2100 шархатанан германска ба румынска солдат ба офицерые суглуулжа абаа. Гурба хошоод байхад 2100 шархатагшадһаа 900 хүшинь үхшөө, юуб гэхэдэ командованин адалдан хүндөөр шархатанан офицерүүдые абасаһын тулда нэгэшэ машина элгээтэжүй. Тон ошооро үхэдэг ушар юун дээрһэ болон гэхэдэ, гансахан эмэй дутамаг дээрһэ бэшэ, мун медицинскэ персоналэй дутамаг дээрһэ болово.

Баруун зүгтэй фронтто манай нэгэ часть дайсагда ехэ гээлтэ ушарулаа. Советскэ сэрэгүүд атала хээт, 22 ДЗОТ, танк буудалга 8 батерей, 12 станково пулемет ба 5 минометно батерей үгы хэжэ, 800 шахуу немецкэ солдат ба офицерые алаһан байна. 6 танк, 2 мотоцикл, снарядудтай хайрагүүд ба хэдэн арбаад мянган папрон эбтаа, Баруун зүгтэй баһа нэгэ участка

Оржоникидын вөрэмжэтэ колхоз (Заиграй) боллоо энэ жэлдэ хоёрдох сабшалга эхилээд байна. Хүндэ гэжэ газарта 6 гектар хадлангы июлин эхеэр сабшаж 83 центнер үбнэ хурлагаа һан Мүнөө тэрэ участкаа хоёрдох сабшаж, 79 центнер үнэр шарнартэй үбнэ хуриба.

СССР-тэ һууха Польшын посол г. Кот гэгшэ Москва ерэбэ

СССР-тэ һууха Польшын посол г. Кот гэгшэ сентябрин 4-дэ Москвад хүрээжэ ерэбэ. Москвада г. С. Котые НКВД-эй протоколино талагы дэлгивин уялгы дүүргэһэн нүхэр Ф. Ф. Молочков, НКВД-эй европийскэ дүрбэдэхи талагы даагша нүхэр Н. В. Новиков, НКВД-гой тэдэадын харилсаһуудтай таһагай началь-

ник полковник нүх. В. Н. Евстигнеев, Польшын сэрэгүүдтэ саг зуурын найдагтат г. Ретингер түрүүтэй польско посольствын состав, посольствын советник г. Баггалей түрүүтэй Великобританин посольствын членүүд ба ошоо эрхэтэ элшэн ба дүүрэн эрхэтэ мивистр г. Фирлингер түрүүтэй чехословацка миссия членүүд утгабад.

А жалай фронтын амжалтанууд

Хэлэһэн үгэдөө хүрээбэ: нүх. Шурыгинагай эвено гектарһаа 900 центнер картофель хуряана.

Хүдөө амакын түрүүшүүлэй республиканска зублөөн дээрэ Лурия Прохорова Шурыгина трибуна дээрэ гаража үгэ хэлэһэн байгаа. Нүхэр Шурыгинагай хэлэһэн үгэнь богонихон байгаа һэн. Тингэбэшье, хэлэһэн хэдэн арбаад үгэнүүд хадаа евынгөө 1940 оной хүдэлмэрин дүнгүүд ба 1941 ондо хээ хүдэлмэрин гол зорилгонууд тухайда байһан юм.

Нүхэр Шурыгинагай эвено 1940 ондо хоёр гектар картофель таһалжа абаад, үнэн сэхээр ба оролдостойгоор амаллама бүхы агротехническэ заабаринуудай ёшоор газараа үтэжүүлжэ, картофель тарихан байгаа. Тэрэ саһаа хойшо нэгэшэ үрмэдлэ ургуулангүй найнаар уһалжа харууһанхай ашаар 2,8 гектар газарһаа га бүрин 480—480 центнер картофель хуряһан байна. Энэ хүдэлмэрин амжалтаар, зөөногхид бүгэдөөрөө Хүдөөамакын бүхэсоюзна выставидэ хэбаадагшаар баталагдаа һэн.

Тэрэ зублөөн дээрэ нүхэр Шурыгина 1941 ондо рекордно участка, га бүрин 900 центнер картофель хурялах гэжэ уялга абаһан байна.

Лурия Прохорова колхоздо бусажа ерэхээр 8, 10 гектар газар таһалжа абаһан ба эвеного бүридхэһэн байна. Тэрэ гэхээр халуун хүдэлмэри эхилэ. Тарилгын эхилтэр тус зөөногхид үдэр бүри евынгөө участок дээрэ шэбх, мүйлһэ, сульфат шэрэмжэ байба.

Тарилгашье эхилжэ 8,10 гектар газарта картофельоо һуулга, тэндэ рекордно участок би болгодоо. Энэ зундаа үдэртөө хэдэн удаа уһалжа, үдэр бүри буртаг үбнэнь сэрбэлжэ. Зөөногхид ганса евынгөө картофелин участок хараад байгаа хэжэ, мун колхозойнгоо али бүхы хүдэлмэридэ туһалсаха. Үбнэһэй бүрэлжэ эхилхэдэ колхозой правлени авеногхидто 50 гектар сабшаж тусбэ үгэхэдэ, тэрэние үлүүлэн дүүргэ. Хүндэтэ уялгаа дүүргэһэнэ мэдэхэ саг ерэ. Сентябрь 1-эй үглөөгүүр Шурыгинагай эвено бүгэдөөрөө амхитэйгээр амалдаа гараһан байна.

Һалхан бидэнэр нүхэр Шурыгинагай участок дээрэ ошооһи. Үглөөгүүр хүкэрэн хабтайма байгаа картофелин ургашын дундуур ябаад нүхэр Шурыгинагай участок дээрэ эрбэлд. Уданшугэй Лурия Прохорова зөвдто урбан тэргэ картофелин тушаагад ерэ.

—Зай, нүхэр Шурыгина, евынгөө уялга дүүргэбэ гүт? —0,20 гектар газарһаа 180 центнер шахуу картофель хуряагдаа. Энэ хадаа гектарһаа 900 центнер ургаса эбтаа. Мун бусаһые участок дээрэ дунда жэшээгээр гектар бүринөө 600—500 центнер картофель ургуулагдаа. Манай 8,10 гектар газарһаа хамта 4500 шахуу центнер ургаса хуряагдаа.

Тингэдэ, саашань эвено доторсьн хэн үлэмжэ найнаар хүдэлмэрилдэбэ гэһэн асуудалда нүхэр Шурыгина харюу хэлэхээ эхээр Сахардаба.

—Манай зөөногхид барандаа найнаар амаллама. Би өөндөгөө членүүдые хүдэлмэридэ ябаа гэжэ нэгэшэ ошожо үзөөгүйб. Тиньмэ, барандаа найн даа.

Иимэ ургаса дүтэ наашашье үзэдэгүй. Мүнөө эшэ бүхэнһөөн 32—35 картофель гарана. Нүхэр Шурыгина боллоо картофелин эшые силост хэрэглэхын тулада бүрин суглуулна.

Энэ жэлдэ XVIII партсездын нэрэмжэтэ колхозой бүхы картофелин ургаса мун бэшэ. 10 гектар тарихан аад, сентябрин 1-һээ 4 хүртэр 38 гектарынь хуряагаа. Мүнөө картофелин хуряалга дээрэ хамта 120 хүн хүдэлмэрилэ.

Шурыгинагай эвенод Унэгэтайн дунда хургуулин багш Ленинэй орденно Анна Есеевна Каландаршвили агитатороор хүдэлмэрилэ. Анна Есеевна газе-түрүүд доторһоо үлэмжэ һонин асуудлануудые унаша ба тайлбарлаа үгэдэг.

Лурия Прохорова амалдаа дуратай, оролдостой ба евынгөө хэлэһэн үгы хээдээшье дүүргэхын хойноһоо тэмсэдэг. Тэрэ оролдогоны дамы хосорногүй.

Унэгэтай тосхон. О. Цыбинов.

Намарай тарилга дүүрээ

«Улаан Ярууна» колхоздо 1941 оной намар тарилгада аршин тарилга түргэн темпэйгээр үнэргэгдэһэн байна. Хамта 65,7 гектар тарилгад, нигэдэ байхадһаа тус артеһе намарайнга тарилгын түсэбье 101 процент гүйсэдхэбэ. Саяк дээрэ хүдэлмэрилһэн колхознигүүд Шыренжан Шырабон, Ешидоржи Цыдыпов ба Самбу Норбоев гэгшэд үдэрэйнгөө даалабарине нэгэ хахад дахин дүүргэдэг байгаа. Гүндын сомоной, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 67 гектар, Буденнын нэрэмжэтэ колхоз 17 гектар тарилга байна.

Хоёрдох сабшалга эхилээ

Эвэн дээрһэбэ харахада хоёрдох сабшалга боллоо нэгэдэхинээн заашье дүтүүгүй үбнэ үгэнэ. Хүдэлмэрин хүсые зүбөөр амхитэй шадабад, бидэнэр үшөө нилээд ехэ үбнэ сабшажэ шадахан атайбди гэжэ тус артелин түрүүлэгшэ нүхэр Потемкин хөөрөнэ.

Фронтшадарай полосада, ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхознигүүд ургаса хуряагадан энсэ частини номандирнууд туһаламжа үзүүлжэ байна. (Союзфотохромикын тусхай корреспондентүүдэй зураг).

Хоёр станогто хүдэлмэрилнэ

Сентябрин 4-дэ үдэрэй хоолой үедэ Улан-Удын судострой-заһабарин заводой механическа цехэй хүдэлмэрилшэд Селенгэ мурэной эрвэдэ Бурят-Монголой «Унэн» ба «Правда» газетануудые унашажа, Алдарт Улаан Армингэа шэн зориг ба героиство х арууһаниень һонирхон байжа хөөрөлдөнэ.

Энэ үедэ эридэ сагта хонхын дуун э д л ш э б э. Механическа цех соо хүнүүд олошоржо, станогүүд бүридэ токарь, слесарьнууд зогсобо. Удангүй станогүүдэй механизм хүдэлжэ, хүрбээ нэрбэеининь хугжэшэбэ. Токарь Пельмяковай станок дэөгүүр мунгэлгит түмэрзоомгоол сахаригтан сахаригтан гаражал байба.

Нүхэр Пельмяков ходоодо хоёр станогто хүдэлмэрилжэ үдэр бүрингөө нормые үргэлжэ шанар хайнтайгаар 175—275 процент хүртэр дүүргэнэ.

«Башэ нүхэдэйнгөө дунда тон ехэ үлгэр жэшээ үзүүлэн эрхим найнаар хүдэлмэрилжэ август харынгаа түсэбье 178 процент гүйсөөбэ», — гэжэ парторг нүхэр В. Малюта магтан хөөрөнэ.

Эншэлэн фрезеровчик нүхэр Ткачук ходоодо хоёр станогто хүдэлмэрилжэ, үдэр бүрөөд нормодо 243—300 процент гүйсэхэнэ. Август харынгаа түсэбье шанар хайнтайгаар 177 процент дүүргэһэн.

Мун энэ цехэй токарь нүхэр Белинский августын 30-да үдэрэйнгөө нормые 225 процент дүүргэбэ.

Слесарь Лохоб, Жербаков гэгшэд үдэр бүри нормодо 130—250 процент дүүргэнэ.

Обусинский

Жимбэ Санжеев—уран дархан

«Улаан Номто» артелин түмэршэ дархан Жимбэ Санжеев гэгшэ хурялгын машинануудые заһабарилхадһаа элдэб онһон аргануудые оложо, угаа ехэ үнэтэй юмэ бүтэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ: хэдэн жэл соо хүдэлмэрилхөгүи нэгэ жатка ба хоёр косилкын шухала шестерконуудые садар шудхалжа хээд, хүд дээрэн гаргаба. Тэдэн мүнөө ургаса хуряалга дээрэ һаадгүйгөөр хүдэлжэ байна. Мун энэ хүнэй оролдолын ашаар морин молюлиланууд заһабарилгад тарья сохилгодо табигдахан.

Жимбэ Санжеев боллоо Москвада болоһон Бурят-Монгол ардай окусостын декадада хабаадалсаһан байгаа. Энэ хадаа угаа талантга уран дархан мун.

Шуһаша шунахай гитлеровскэ тонуулшадта ба алууршадта эсэргүүсэн эсэгэ ороно хамгаалжа агуухэ дайһан эдэ үдэрнүүдтэ манай Дээдэ Торинн сомоной колхознигүүд шэнэ ургасая хүсэд найнаар хуряажа абаха ба гүрэнэйнгөө урдахы уялгануудаа дүүргэхын түлөө иимэ оролдологтойгоор ажаллажа байнаад.

ЛУДУПОВ. Дээдэ Торинн сомсоведэй түрүүлэгшэ.

ХИЛЫН САНА

США-гай ЗЭР ЗЭБСЭГ БҮТЭЭЛГЭДЭ МҮНГЭ ШЭНЭЭР (НОМОЛЛОГОНУУД)

ВАШИНГТОН, сентябрин 3 (ТАСС). Рузвельт боллоо эр зэбсэг бүтээлгэ ехэдхэн ябадад нэмэлтэ зөөри номолхые һаанда конгрессые гуйжа хүсээнтэй байһанаа пресс-конференци дээрэ мэдүүлэн хэлэбэ. Бүхы табиглаһан зөөринүүд сэрэгтэй материалнуудые бүтээлгэдэ ба шэнэ заводуудые барилгада хубаагданхай байна гэжэ Рузвельт хэлэбэ. Гитлерые бута сохын тула США боллоо боломоор бүтэһе баранинь хээ байна гэжэ мэдүүлэһэн үр дээрэ ондоо юмэ нэгэ хэлэхэһээ Рузвельт арьсаба. Американска материалнуудые ээмдэ хамгаалжа ябадые бүри варишалаһан амхидхэлэнь ээ зайлашагүй байна гэжэ Рузвельт мэдүүлэн хэлэбэ.

ПАРОХОДОЙ КОМАНДА ДЕ ГОЛЛИН ТАЛАДА ОРОБО

ЛОНДОН, сентябрин 4 (ТАСС). Рейтер агентствын дамжуулань хадаа, Вишин правительствын солдадуудые нототань эрхэжүүлэн бусажа ябаһан французска ондоо хоёр пароходтой хамта Бейруттэ хүрээжэ ерэн французска «Провиданс» пароходой командын 120 членүүдын гаванине алаа тамаран гарад. Де Голлийн сэрэгүүдтэй нилээбэ. «Провиданс» пароходой команда боллоо Тулондо дүтэһэг байдаг тусхай лагерһаа татагдан абаһан байла. Энэ лагерта байһан солдадууд хадаа мүнөө хүртэр Петэндэ үнэн шударгуу ба Вишин правительствын тэлые шууд барилгад гэжэ тоологдодог байһан юм. Энэ 120 тэрбедэн орогшодой нэгэлиньшье унадөө уһан сэрэгтэй хүн бэшэ байшаба. (ТАСС).

ТЕГЕРАНДАХИ ГИТЛЕРОВСЭ АГЕНТНУУДАЙ ҮНГЭРГҮЙ ГҮРДЭЛГЭ

ТЕГЕРАН, сентябрин 2 (ТАСС). Августын 30-да 10 час 20 минутта Тегеран боллоо гэгтэн бомбарировкодо орогто, тэрэн 11 час болтор үргэлжэлэ. Мүнөө элрэнэһын ёшоор, энэ бомбарировко хадаа иракска нэгэ хэдэн залуу летчик-офицерүүдээр хэгдэһэн байба. Эмэнэй урда иимэ ушар урдаһан болоһон байба: самолетуудаа ангарнуудтэһе оруулаад нилдэгшэ частынуудаа казарманууд соонь суглуулаад байхые иракска авиацин начальник захиралта үгөө Харин, иракска хэдэн летчик-офицерүүд энэ захиралта дүүргэһэн, английска ба советскэ частынуудта эсэргүүт ябуулга хээбэй. Тегеранине бомбарировка: «Би гэжэ мэдүүлбэ. Энэ офицерүүд тэрэ һанал хүсэлөө советскэ ба английска сэрэгүүдтэй урагшаа дахилгада эсэргүүсэлгөө зогсохо тухай иракска правительствын шийхээбэртэй зүбшөөрхөгүи байһанаараа шалтагалан байна. Августын 31-дэ үглөөгүүр, иракска правительствын шийхээбэртэй мэдээлэ үгөөгүй энэ иракска летчик-офицерүүд Тегеран дээрүр дахил байжо. городые бомбарировалба. Заагланан иракска летчиүүд хадаа гэмтэ уургайгаа Иран дотор байгуулаа, иракска офицерүүдтэй зарим хубинь дунда нүлөөтэй байһан немецкэ фашистуудтай ехэ тухиралгаар ябуулга хэһэн байна гэжэ баталха бүхы үндэһэ баримтанууд би байна.

ИРАНДАХИ АНГЛИЙСКА БА СОВЕТСЭ КОМАНДОВАНИН ТҮЛӨӨЛГӨШЭДЭЙ ХАЛУУН УУЛЗАГА

ТЕГЕРАН, сентябрин (ТАСС). Ирандахы английска ба советскэ сэрэгүүдтэй түлөөлгөшөдтэй уулзалга Казвинда боллоо. Английска сэрэгүүдтэй зүгтэ Ирандахы английска бронетанк сэрэгүүдтэй командуюши бригад генерал Эльзельбург гэгшэ британ английска офицерүүдтэй хамта Хамаданһаа ерэн байна. Советскэ сэрэгүүдтэй танкова соевинин командир полковник Сиднико ба колхозой коммиссар Шулдин гэгшэд английска командованин түлөөлгөшөдтэй ерэн болто зороулан хүндэлэлгэ хээ байна. Английска ба советскэ командованин түлөөлгөшэд боллоо германска фашизмийн урдад тэмсэжэ байгаа хоёр агуу арадай хоорондохы хани үнэһы улам үргэнөөр бэхилүүшэ тухай үдэ адалдан амаршалаһан байна. Английска сэрэгтэй Хамадан ба Сенедедэ хүрэн Улаан Арми боллоо Казвин хүрэн байна гэжэ һүүлдэн боллоо хөөрөлдөөн дээрһаа мэдэлгэ Хани ариннуудай частынууд командованин түлөөлгөшэд боллоо тусхай захиралтын ерэн хүртэр мүнөө ээлһэн рублиан тэ бүхэжэн тогтохо гэжэ шийһэн байна. Бригадны генерал Эльзельбург боллоо английска сэрэгүүдтэй айшалаһы советскэ сэрэгүүдтэй командованине уриба. Советскэ сэрэгүүд командовади энэ уриалынь чөлөөн абаба.

АНГЛИЙСКА КРЕЙСЕР УАН ДООГУУР ЯБАДАГ ИТАЛЬЯНСКА ОНГОСЫЕ ШЭНГЭЗЭБЭ

ЛОНДОН, сентябрин 5 (ТАСС). Английска «Гермон» гэжэ крейсер боллоо уһан доогуур ябадаг итальянска онгосые мургэжэ таһа отолодо пэнгээжэрхидан байна. Тэрэ онгосын командань бултадаа үхэбэ гэжэ Рейтер агентство мэдээсэбэ.

АНГЛИЙСКА КРЕЙСЕР УАН ДООГУУР ЯБАДАГ ИТАЛЬЯНСКА ОНГОСЫЕ ШЭНГЭЗЭБЭ

ЛОНДОН, сентябрин 5 (ТАСС). Английска «Гермон» гэжэ крейсер боллоо уһан доогуур ябадаг итальянска онгосые мургэжэ таһа отолодо пэнгээжэрхидан байна. Тэрэ онгосын командань бултадаа үхэбэ гэжэ Рейтер агентство мэдээсэбэ.

Германска фашистка толгологшод булимтаран эзэлгэ ороноудтахы байдалһаа ерэн түбэгшөөнэ

Хэблэдэ мэдээсэгдэһэнэй ёшоо булимтаран эзэлгэдэн ороноудта болодог айхабар олон һүүлдэ гээвүд боллоо германска туһа нюуруудай дунда ехэ түбэгтэрево би болдогдо байна. Иманин гадаадын хэрэгүүдтэй министртын официоз «Дейчеломати политикые корреспонденци» боллоо тэдэ ороноудтахы «Адаг сүхэрэл ба дурагутага гээвүд хүл хөөрсөг ба гуримгүй байһы түүрдэг» ба булимтаран эзэлгэдэн засагуудай ша хэблэлтын хэмжээгүүдые хэрэг хэдэ Германида эсэргүү диверсия улам түргэдэн, — гэжэ нэгэ дэглэхэ эрхэтэй болоһон байом. Сербия, Хорвати, Франци бусад булимтаран эзэлгэдэн нүүдта тогтогдоһон заршан боллоо «Стоктонгид дивинг» газет үгөөр хадаа, «Германи Рокхоброй хоорондохы дайһан эрхэнһөө хойшо шөнө шуназ абаа» эрхэдэн нюуса ябууланууд нюсуужа шадаггүй һаа үлэжэ авулда нэрбэгдэхээ байһахай.

Энэ тухайда баримтанууд үнэсөө гэршэлжэ үгэнэ. Иманин хээд, Беградтахы Тирания гэгтэһэн дээрэ немецүүд боллоо «зонине хүрдэн айлгашын тула бүлэг сэрбүүдые саазалан үлэжэрхидан байгаа. Энэһэй харюу мун тэрэ һүнн нэгэ немецкэ ялон тэһэ татагданан байха и Хорватин зарим ногагтуудта дотоо байдалһаа болоһон байба. Ой соогуур хоргодонхой партизскэ отрядуд һүндэн германска гарнизоныудые довтолжо байда. Томо партизанска отрядуд Делинадахы (Босни) шулуу вүүрүн шайхтануудта олоороо үргэжэ довтолжо байга. Хорватасасагууд энэ райондо регулярсэргэ асаруула эрхэтэй боллоо Баруун Хорватидан партизанска отряд бол нэгэ помещик гэгтэһэн германска солдадуудтай алажархидан байна.

Бергендэ дүтэхэнэ (Норвег) германска хоёр танкер дээрэ ерэн тэһаралгэвүд болоһон байна. Бүхы Франци соо французскэ патриотуудые немсодохо сэрэгтэй суудуу боллоо байна. Немсүүд боллоо һалхан «Гүрээ эсэргүүт ябуулга хээбэ» гэжэ нэгэ нэгэ французска флотой офицерграф Дорэ гэгшые саазалан алаһан байна. Фашизмда эсэргүү пропаганда хэһэнэй ба листовкыудые тариханай түлөө айхабар олон тэ 2—15 жэл хүртэр түрмэдэ һууһа шийхэгдэхэхай. (ТАСС).

ИРАНДАХИ АНГЛИЙСКА БА СОВЕТСЭ КОМАНДОВАНИН ТҮЛӨӨЛГӨШЭДЭЙ ХАЛУУН УУЛЗАГА

ТЕГЕРАН, сентябрин (ТАСС). Ирандахы английска ба советскэ сэрэгүүдтэй түлөөлгөшөдтэй уулзалга Казвинда боллоо. Английска сэрэгүүдтэй зүгтэ Ирандахы английска бронетанк сэрэгүүдтэй командуюши